

Evropská
komise

Ocenění Access•City Award za rok 2015

Příklady osvědčených postupů, jak učinit
města v Evropské unii přístupnějšími

Evropa sociální

**Europe Direct je služba, která vám pomůže odpovědět
na otázky týkající se Evropské unie.**

**Bezplatná telefonní linka (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Informace jsou poskytovány zdarma, stejně jako většina telefonních hovorů
(někteří operátoři, telefonní automaty nebo hotely však mohou telefonické spojení zpoplatnit).

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu. Můžete se s nimi seznámit na portálu Europa (<http://europa.eu>).

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2015

ISBN: 978-92-79-46156-9
DOI:10.2767/730583

© Evropská unie, 2015
Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Vytištěno ve Spojeném království

VYTIŠTĚNO NA RECYKLOVANÉM PAPIŘE BEZ POUŽITÍ CHLÓRU (PCF)

Obsah

Předmluva	2
Soutěž Access City Award 2015 – úvod	3
Borås, Švédsko – vítěz.....	4
Helsinky, Finsko – druhé místo	7
Lublaň, Slovinsko – třetí místo.....	10
Arona, Španělsko – zvláštní uznání v oblasti veřejných zařízení a služeb.....	13
Lucemburk, Lucembursko – zvláštní uznání v oblasti veřejných zařízení a služeb.....	15
Logroño, Španělsko – zvláštní uznání v oblasti zastavěného prostředí a veřejných prostor.....	17
Budapešť, Maďarsko – zvláštní uznání v oblasti dopravy a infrastruktury.....	19
Účast v soutěži Access City Award 2016	21

Předmluva

Jako komisařka odpovědná za práva osob se zdravotním postižením jsem potěšena příkladným postojem k problematice bezbariérové přístupnosti, který prokázala města účastníci se pátého ročníku již zavedené soutěže Access City Award.

Komise si klade za cíl zajištění rovnosti příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Politika přístupnosti hraje klíčovou roli při odstraňování bariér, s nimiž se osoby se zdravotním postižením neustále potýkají ve svých každodenních životech. Ráda bych poblahopřála všem městům EU, jež se soutěže Access City Award 2015 zúčastnila, k tomu, že ukazují cestu, jak učinit život přístupnější pro všechny.

Vítězná města tohoto ročníku vynikají svým pevným odhodláním učinit bezbariérovou přístupnost trvalou a neoddiskutovatelnou součástí plánování a rozvoje města.

Velmi na mne zapůsobily rozsah a kvalita iniciativ předložených všemi městy EU, která se do soutěže v roce 2015 zapojila, a zjevné odhodlání zajišťovat přístupnost.

V této brožuře je uveden přehled toho, jak jednotlivá města přistoupila k tématice bezbariérové přístupnosti a spolupracovala se zdravotně postiženými a staršími osobami při hledání způsobů, jak uspokojit jejich potřeby a nabídnout jim příležitost k rovnoprávnému a nezávislému životu.

Srdečně gratuluji všem metropolím uvedeným v této brožuře a městům v celé Evropě doporučuji, aby z jejich úspěchů čerpala nápady a inspiraci při společném budování Evropy bez bariér.

Marianne Thyssen

komisařka pro zaměstnanost,
sociální věci, dovednosti a pohyb pracovních sil

Access•City Award 2015

Úvod

Soutěž Access City Award byla zahájena v roce 2010 s cílem propagovat bezbariérovou přístupnost v městském prostředí pro rostoucí evropskou populaci starších osob a osob se zdravotním postižením.

Od té doby se do soutěže každoročně hlásí města z celé Evropy, která s nadšením a odhodláním usilují o zlepšení přístupnosti pro své obyvatele i návštěvníky.

Bezbariérová přístupnost je pro Evropskou komisi i pro všechny členské státy oblastí prioritního zájmu. Princip tohoto ocenění pomáhá zdůraznit příklady inovativního myšlení a osvědčených postupů, jež mohou inspirovat další města, která se případně potýkají se stejnými výzvami.

Letošní vítězná města a nositelé zvláštního ocenění – doslova z celé Evropy – pocházejí ze širokého spektra kulturních, topografických a klimatických podmínek ovlivňujících zajišťování přístupnosti.

Každé z nich se této výzvy zhostilo úspěšně a přišlo s inovativními a udržitelnými způsoby, jak zajistit rovnost a nezávislost pro své zdravotně postižené a starší obyvatele.

Borås, Švédsko

Vítěz

Borås, vítěz ceny Access City Award za rok 2015, je historické město se 107 000 obyvateli. Jedná se o druhé největší město v západním Švédsku, které je tradičním centrem obchodu a zejména textilního a módního průmyslu.

„Přístupné pro všechny“

Jedním z klíčových faktorů, které Borås zajistily získání ocenění, je jasné a dlouhodobé politické rozhodnutí, které město vtělilo do konceptu „Borås přístupné pro všechny“.

Základním cílem je zajistit, aby prostředí města nebylo diskriminační vůči nikomu z jeho obyvatel. K zajištění tohoto úkolu byly vyčleněny finanční i personální zdroje a město ve všech záležitostech spolupracuje s poradní komisí pro zdravotně postižené města Borås.

Zajišťování a zlepšování standardů přístupnosti

Město Borås zřídilo databázi přístupnosti, v níž jsou uvedeny všechny veřejné budovy splňující standardy bezbariérové přístupnosti. Kromě toho byla provedena kontrola a klasifikace prodejen, restaurací, stomatologických ordinací a dalších soukromých služeb občanské vybavenosti. Zároveň jim byla poskytnuta zpětná vazba v případech, kdy je potřeba zlepšit jejich přístupnost.

Byla zřízena cena za bezbariérovou přístupnost, jejímž cílem je podporovat privátní podniky ve městě v tom, aby odstraňovaly překážky své přístupnosti.

Borås současně aplikuje standardy bezbariérové přístupnosti v zastavěném prostředí, které jsou přísnější než požadavky právních norem. Poskytuje dotaci sloužící k odstranění překážek v bezbariérovém přístupu ve sféře privátního bydlení, jejíž pomocí zajišťuje, aby i osoby se zdravotním postižením měly rovné příležitosti k nezávislému bydlení.

Obec i soukromé společnosti myslí na přístupnost v rámci celého města. Ve veřejných budovách se zavádí značení tras v interiéru i exteriéru a informace v Braillově písmu.

V posledních deseti letech nastaly velké změny.

Ulf Willberg

Bezbariérová veřejná doprava

Veřejná doprava je pro zdravotně postižené a starší osoby v Borås zdarma. Navíc ve městě existuje i specializovaná přepravní služba nabízející neomezený počet jízd.

Všechny autobusy a autobusové zastávky jsou přístupné i pro osoby s pohybovými obtížemi nebo slabozraké. Přechody pro chodce jsou v současnosti vybavovány bezúrovňovými nájezdy, akustickou signalizací a hmatovým naváděním.

Použití technologií

Město Borås přijalo závazek ITS učinit městské prostředí přístupné pro všechny občany bez ohledu na postižení či věk.

Databáze přístupnosti je k dispozici ve verzích pro snadné čtení a pro předčítání nástroji hlasové syntézy. I webové stránky města jsou opatřeny prvky pro zajištění přístupnosti a jsou napojeny na telefonní službu určenou pro ty, kdo potřebují podporu.

Projekt instalace digitálních „zámků bez klíčů“ v 3500 bytech a 1500–2000 vstupních dveří nabídl řadě starších osob vyšší pocit osobního bezpečí. Součástí projektu je i snadnější přístup k pečovatelským službám, například nouzová volání s rychlou odezvou.

Udržování standardů

Bezbariérová přístupnost veřejných zařízení a služeb je zajišťována pod metodickým vedením stratéga přístupnosti a poradce pro přístupnost, kteří jsou zaměstnanci města. Ti úzce spolupracují s poradní komisí obce pro zdravotně postižené a s organizacemi zastupujícími starší spoluobčany na dosažení a udržování standardů přístupnosti a při koordinaci aktivit v oblasti přístupnosti ve všech aspektech života města.

Mezi jejich úkoly patří zajištění dostupnosti informací o přístupnosti pro organizace zaštiťující zdravotně postižené osoby, architektky, stavební společnosti, soukromé podniky a každého, kdo je potřebuje.

Domnívám se, že Borås lidem nabízí příležitosti k pohybu. Chodníky se snadno používají a doprava autobusy zdarma je pro nás, komu je přes 65 let, něco fantastického. Nastupování do autobusů i vystupování z nich je snadné.

Alf Svanberg

Dobré životní podmínky pro všechny občany

Město klade důraz i na životní pohodu osob se zdravotním postižením, o čemž svědčí bezbariérové tělocvičny pro starší osoby, kluziště, hřiště a řada dalších zařízení.

Zpřístupněno bez bariér bylo i několik přírodních rezervací, takže se každý může těšit z přírody za stejných podmínek.

Spolupráce: klíč k přístupnosti

Udržitelnost a kontinuita výsledků je zajišťována prostřednictvím úzkého pracovního vztahu mezi městem a poradními komisemi pro starší a zdravotně postižené osoby.

Tento přístup na bázi spolupráce je klíčem k formování agendy města v oblasti přístupnosti a stanovování priorit. Každý útvar města má svou kontaktní osobu zodpovědnou za problematiku přístupnosti.

“
Na invalidní vozík jsem odkázán přes 14 let. Za tu dobu jsem v Borås zaznamenal velký pokrok v bezbariérové přístupnosti na ulicích (odstranění zvýšených obrubníků). Byl usnadněn přístup do plaveckých zařízení i přírodních areálů, což pro mne osobně znamená volnější a nezávislejší život.”

Christian Hedin

Kontaktní osoba v případě zájmu o další informace:
Petri Pitkänen petri.pitkanen@boras.se

Helsinky, Finsko

Druhá cena

Historie Helsinek, hlavního města Finska, sahá až do roku 1530. Dnes jsou Helsinky centrem městské oblasti obývané asi 1,4 miliony osob.

Obsazení druhého místa v soutěži Access City Award 2015 je výsledkem mnoha let tvrdé práce a oddanosti myšlenky bezbariérové přístupnosti. Systematický přístup Helsinek k plánování a zajištění přístupnosti je mimořádně působivý.

Omezíme-li fyzické bariéry, lze překonat i překážky mentální. Tím lidem pomůžeme zvládat zátěž každodenního života.

Timo Lehtonen

Velmi drsné zimní podmínky v Helsinkách výrazně zvyšují náročnost hledání řešení v oblasti přístupnosti, která dokážou odolat zimě a sněhu.

Plánování přístupnosti

Plán zajištění bezbariérové přístupnosti města Helsinky se zrodil v roce 2005 a představuje základní kámen dnešních strategií a zásad v oblasti přístupnosti. Cílem je začlenit bezbariérová řešení do veškerého budoucího plánování a rozvoje jako nedílnou a neoddiskutovatelnou součást rozvojového procesu.

Tento plán zavazuje všechny odbory a instituce města k začlenění přístupnosti do všech jejich aktivit.

Pracuje se dvěma úrovněmi přístupnosti – základní a zvláštní. Zvláštní úroveň se týká středu města, zařízení pro pěší a veřejné dopravy. Základní úroveň, která dodržuje osvědčené postupy, ale nezahrnuje prvky jako vyhřívání ulic a hmatová dlažba, se uplatňuje všude jinde.

Helsinky zaměstnávají stálého zástupce pro přístupnost, který úzce spolupracuje s poradní komisí pro přístupnost vedenou náměstkem primátora.

V Helsinkách může i uživatel elektrického invalidního vozíku jako já snadno cestovat metrem. Výtahy a plošiny se snadno používají a zároveň můžete velmi dobře využívat i autobusy.

Skvělé je, že na návštěvu osob se zdravotním postižením je připravena řada knihoven a muzeí, včetně nového hudebního centra. Do plánovacího procesu se zapojila i helsinská rada pro zdravotně postižené osoby a návštěvníci se zdravotním postižením tak měli zastoupení již ve fázi plánování. Mohli jsme diskutovat s architekty a dalšími profesemi, které se podílely na návrhu domu. To je dle mého názoru zásadní.

Pirkko Mahlamäki

Pohyb po městě

Veřejná doprava v Helsinkách je velmi široce přístupná. Standardy bezbariérového přístupu již splňuje na 100 % metro a 99 % autobusů. V současnosti se pracuje na tom, aby těmto standardům vyhovovaly i vlaky a tramvaje.

Informace o bezbariérovém přístupu

Webové stránky města, Helsinky pro všechny, splňují standardy přístupnosti a obsahují informace o široké řadě témat.

Mapa služeb, která je k dispozici na internetu, umožňuje obyvatelům města zjistit, do jaké míry jsou bezbariérově přístupné městské úřady a služby. V roce 2012 měla mapa služeb přes 300 000 uživatelů měsíčně. Zpětná vazba od uživatelů týkající se zlepšování přístupnosti ve městě je samozřejmě vítána.

Stanovení cílů v oblasti přístupnosti

V roce 2010 vymezil projekt „Helsinky pro všechny“ trasy a oblasti ve městě (včetně ulic a otevřených prostranství), které mají disponovat základní nebo zvláštní úroveň přístupnosti. Toto pečlivé a systematické stanovování cílů při odstraňování bariér

v celém městě znamená, že definované cíle v oblasti přístupnosti jsou nedílnou součástí plánování, budování a údržby prováděné jednotlivými správními úseky města.

V roce 2004 byly ve spolupráci mezi Helsinkami a několika dalšími finskými městy vypracovány praktické metodické pokyny (SuRaKu), které nyní tvoří základ plánu bezbariérové přístupnosti města Helsinky. Tyto pokyny obsahují kritéria pro vyhodnocování přístupnosti vnějších prostranství a karty s pokyny, jež vysvětlují, jak se tato kritéria mají aplikovat.

V rámci tohoto komplexního procesu zlepšování přístupnosti se kladl zvláštní důraz na zpřístupnění hřišť instalací vybavení a mobiliáře, které jsou bezbariérově přístupné pro každého. Mezi další probíhající projekty patří zlepšování přístupnosti jedné knihovny a nemocnice.

Příklad z nabídky symbolů označujících bezbariérovou přístupnost, které jsou zdarma k dispozici na webových stránkách města.

Vývoj mapovacích nástrojů

Město vypracovalo nástroje pro hodnocení úrovně přístupnosti, mezi něž patří metodické pokyny ohledně kroků, které se mají podniknout. V kombinaci se školením příslušného personálu tyto nástroje pomáhají jednotlivým čtvrtím v Helsinkách provádět své vlastní průzkumy a hodnocení potřeb v oblasti přístupnosti a priorit při jejich zlepšování.

Přístupnost se stala součástí běžné práce každého správního úseku. Například v podobě bezbariérové trasy, informací v elektronické podobě nebo bezbariérové služby.

Pro osoby s postižením zraku se otevřely nové možnosti v podobě zvukových map. Díky zvukovým mapám se můžeme nezávisle pohybovat v budovách i jejich okolí.

Timo Lehtonen

Kontaktní osoba v případě zájmu o další informace:

Pirjo Tujula Pirjo.Tujula@hel.fi

Lublaň, Slovinsko

Třetí
cena

Hlavní město Slovinska Lublaň, jehož populace čítá přes 280 000 obyvatel, si uchovalo své bohaté historické dědictví. Jedná se o město s rozsáhlými zelenými plochami, které zabírají téměř tři čtvrtiny území města.

Zisk třetího místa v soutěži je výsledkem pevného mnohaletého úsilí Lublaně na politické i provozní úrovni o odstranění překážek a zlepšení přístupnosti ve všech aspektech života města.

Miluji Lublaň. A dá-li se soudit podle toho, do jaké míry je dnes bezbariérová, Lublaň mou lásku opětuje!

Pokud se chci dostat do centra města, jedu městským autobusem. Pak se svezu elektromobilem Cavalier, který mě dopraví až k lanovce vedoucí k hradu. Líbí se mi toulat se ulicemi Lublaně a jsem šťastný, že i jako osoba odkázaná na invalidní vozík o tuto radost nejsem ochuzen.

Nino Batagelj

Bezbariérový střed města

Od roku 2007 je centrum města uzavřeno pro motorovou dopravu. Aby bylo ještě přístupnější, byly zavedeny snížené přechody a hmatové trasy. Byly zaplněny mezery mezi žulovými kostkami.

Každému, zejména osobám se zdravotním postižením a starším lidem, je k dispozici bezplatná služba převozu elektromobily.

Foto: Nik Rován

Foto: Nik Rovar

Přístup na hrad, jednu z nejnavštěvovanějších turistických atrakcí v Lublani a ve Slovinsku, zajišťuje lanovka a turistický vlak vybavený plošinou.

Pro zrakově postižené osoby je dále k dispozici hmatový model zámku.

Osoby odkázané na invalidní vozík mají přístup na výletní čluny přes Řeznický most ve středu města.

Webové stránky města Lublaně určené pro turisty nabízejí informace o bezbariérových turistických atrakcích. I turistické informační kanceláře jsou bezbariérové a nabízejí výlety pro osoby s pohybovými obtížemi.

Foto: Dunja Wedam

V posledních letech se Lublaň rozvinula v moderní město, které zajišťuje potřeby mobility pro osoby se zdravotním postižením. Jako nevidomý mohu říct, že zvuková upozornění a oznámení v autobusech se stala téměř nutností.

Luj Šprohar

Zlepšování přístupu k dopravě

Lublaň získala v rámci soutěže Access City Awards 2012 zvláštní uznání za svou práci na zajištění bezbariérového přístupu v dopravních prostředcích a infrastruktuře. Od té doby zaznamenává systematický pokrok směrem k ještě přístupnější síti veřejné dopravy.

Pořádají se pravidelné semináře pro řidiče autobusů, na nichž se seznamují s potřebami zdravotně postižených a starších pasažérů. Všichni řidiči autobusů procházejí povinným školením v problematice přístupu ke zdravotně postiženým osobám.

Pro osoby se zdravotním postižením je k dispozici přepravní služba na vyžádání. V roce 2014 zavedla Lublaň speciální identifikační karty, které mohou lidé použít v případě, že potřebují pomoc. Veřejná doprava ve městě je pro zdravotně postižené obyvatele a jejich doprovod zdarma.

Naslouchání potřebám zdravotně postižených a starších osob

Lublaň dbá na to, aby se všechna jednání odehrávala v bezbariérových prostorách. Starosta je jednou měsíčně k dispozici na dnech otevřených dveří, kde mohou lidé vznášet návrhy na zlepšení.

Starší a zdravotně postižení lidé jsou přímo zapojeni do tvorby politiky města prostřednictvím poradních orgánů starosty, které poskytují konzultace ohledně priorit v oblasti zlepšování přístupu, a to orgánům města i poskytovatelům ze soukromého sektoru (včetně restaurací, barů a hotelů).

Pravidelně se sestavují a realizují akční plány zlepšování přístupnosti s jasně definovanými termíny a konkrétními cíli pro zdravotně postižené a starší občany.

Přístupnost online

Denně aktualizované webové stránky města Lublaně vyhovují požadavkům bezbariérové přístupnosti. Dále jsou pro starší osoby a pro osoby se zdravotním postižením k dispozici specializované webové stránky. Mezi ně patří i databáze přístupnosti do 240 veřejných budov ve městě.

Po celé Lublani se nacházejí e-pointy nabízející bezplatný přístup k počítačům připojeným k internetu. Mimo jiné jsou umístěny i v prostorách všech 17 městských obvodů, z nichž osm je přístupných pro osoby odkázané na invalidní vozíky.

Od roku 2010 nabízí město Lublaň zdarma kursy výpočetní techniky pro starší občany, jichž se do roku 2014 zúčastnilo téměř 11 000 osob.

Kontaktní osoba v případě zájmu o další informace:
Alenka Žagar alenka.zagar@ljubljana.si

Arona, Španělsko

Zvláštní uznání

*za oblast veřejných
zařízení a služeb*

Arona je město nacházející se v jižní části Tenerife na Kanárských ostrovech. Počet stálých obyvatel mírně překračuje 86 000.

Od roku 1960 je vyhledávanou destinací pro turisty se zdravotním postižením a zvláštní uznání udělené v oblasti veřejných zařízení a služeb je především vyjádřením ocenění jeho mimořádné práce na rozvoji bezbariérové turistiky.

Cíle bezbariérové přístupnosti v oblasti turistiky

Odhodlání města Arona v oblasti bezbariérové turistiky vychází ze tří klíčových bodů. Prvním z nich je vytvoření povědomí a porozumění mezi subjekty zapojenými do provozování turistického ruchu a dalších služeb na ostrově. Druhým je vývoj vhodných technických řešení problematiky přístupnosti a třetím bodem je zajištění strategického přístupu (na společenské i politické úrovni) k plánování budoucího rozvoje a eliminace chyb.

Hlavními prioritami nastavenými městem Arona jsou zajištění bezbariérových turistických zážitků pro každého návštěvníka, podpora integrace a osobní nezávislosti a vytvoření stavu, kdy bude každý zainteresovaný subjekt naslouchat potřebám starších a zdravotně postižených turistů a bude vědět, jak tyto potřeby nejlépe uspokojovat.

Playa de Las Vistas je jednou z nejlépe bezbariérově přístupných pláží na světě, na nichž můžete zdarma plavat každý den v roce. Tým plavčků vás doprovodí až do moře, kde vám poslouží speciální vodní křeslo. Mohu se společně slunit se svou rodinou, protože na pláži jsou velké slunečníky a houpací sítě.

Emily Smith (britská turistka)

Plán zajištění přístupnosti

Kromě řady hotelů se zařízením pro hosty s postižením usiluje plán zajištění přístupnosti vypracovaný v roce 2003 o zvýšení bezbariérové přístupnosti pláže Las Vistas, která je jednou z nejlépe přístupných pláží ve Španělsku.

Mezi další iniciativy patří zřízení sedmikilometrové bezbariérové promenády. Možnosti bezbariérových akcí v turistickém sektoru zahrnují výlety s pozorováním velryb a další činnosti, které jsou přizpůsobeny pro osoby s fyzickým, sluchovým a zrakovým postižením.

Arona svůj úspěch v bezbariérové turistice připisuje komplexnímu plánování a systematickému zapojování zdravotně postižených osob do procesu určování priorit a hledání řešení.

Přístupné informace

Turistické kanceláře ve městě Arona jsou samozřejmě bezbariérové. Mezi zařízení přístupná turistům patří nápisy v Braillově písmu a dotykové mapy, přizpůsobené digitální informační body a tlumočení ve znakovém jazyce.

Průvodce „Arona bez bariér“ je běžně k dispozici ve třech jazycích a nabízí informace a propagační materiály o přístupnosti v celé oblasti.

Arona dále poskytuje informace zvyšující povědomí o potřebách zdravotně postižených osob a školení pro personál městského úřadu i pro podniky a profesionály z oblasti cestovního ruchu, pokrývající právní požadavky a osvědčené postupy při uspokojování potřeb starších a zdravotně postižených osob.

Pohyb po okolí

Dopravní prostředky pro zdravotně postižené turisty zahrnují 13 vozidel taxi s bezbariérovým přístupem, která zajišťují přednostně služby pro handicapované osoby.

Zábavní a nákupní zóny ve městě jsou navrženy tak, aby sloužily každému. Avenue of the Americas, známá také jako Golden Mile, je obchodní třída, která nabízí šest nákupních center upravených pro osoby s omezením pohybu: kavárny, restaurace, obchody jsou oblíbené mezi všemi turisty.

Emily Smith (britská turistka)

Kontaktní osoba v případě zájmu o další informace:
Noemi Díaz Delgado noemid@aronas.org

Lucemburk, Lucembursko

Zvláštní uznání

*za oblast veřejných
zařízení a služeb*

Historie města Lucemburk se datuje od roku 963. Je vybudováno na náročném skalnatém terénu, který v kombinaci s jeho úzkými uličkami představuje pro zajištění bezbariérové přístupnosti náročnou výzvu. Ve městě žije něco přes 105 000 obyvatel.

Lucemburk získal zvláštní uznání za úspěchy v oblasti veřejných zařízení a služeb. Na porotu zapůsobilo zejména úsilí o zpřístupnění volebního procesu všem občanům.

Cílem Lucemburku je stát se městem, v němž může každý pohodlně žít.

Integrace a specifické potřeby

Zapojení zdravotně postižených a starších osob do rozhodovacích procesů je pro Lucemburk politickou i strategickou prioritou.

V roce 2012 byl zřízen útvar pro integraci a zvláštní potřeby, jehož cílem je důrazně prosazovat zlepšování přístupu k veřejným zařízením a službám. Osoby se zdravotním postižením jsou prostřednictvím participační komise zapojeny do všech iniciativ města v oblasti přístupnosti.

Každoročně se také uskuteční řada aktivit, které upozorňují na potřebu integrace a podporují porozumění pro potřeby ostatních. Mezi ně patří týdny zvyšování povědomí, které na problematiku přístupnosti upozorňují formou debat, výstav, sportovních akcí a uměleckých událostí.

Ve městě se důsledně uplatňují zásady zaměstnávání zdravotně postižených osob, včetně osob s poruchami učení. V současnosti tvoří téměř 5 % zaměstnanců města osoby s takzvanými „specifickými potřebami“.

Orgány města Lucemburk vkládají velké úsilí do zajištění přístupnosti města pro všechny. Splnění tohoto cíle umožňují politická rozhodnutí a spolupráce mezi jednotlivými jeho útvary. Jako člen pracovní skupiny participační komise mohu sdílet své znalosti a zkušenosti a aktivně se tak podílet na tomto procesu.

Tessy Wies

Odstraňování bariér

Veškerá nová výstavba v Lucemburku musí splňovat standardy bezbariérové přístupnosti a v souladu s tímto principem se postupně upravují i starší budovy a zařízení.

Pracuje se na upřesnění specifikací navržených poradenským orgánem pro přístupnost v zastavěném prostředí ADAPTH, který klade důraz na propagaci univerzálního designu. Každý stavitel je povinen obrátit se během výstavby na organizaci ADAPTH, která doporučí nejlepší řešení bezbariérového přístupu.

Přístup do volebních místností

Jedním z klíčových milníků rozvoje ve městě Lucemburk bylo zajištění bezbariérového přístupu do volebních místností.

Mezi jednotlivé iniciativy patří bezplatný „volební autobus“, který sváží zdravotně postižené a starší osoby k volebním místnostem, možnost volit vsedě, dodatečná parkovací místa u volebních místností určená pro handicapované osoby, plošiny instalované u volebních místností, jež nejsou bezbariérově přístupné, a podrobná mapa zobrazující umístění a přístupnost všech volebních místností.

Zajištěním snadno přístupných hlasovacích stánků pro všechny občany při posledních volbách pozvedlo město Lucemburk „bezbariérový život“ na novou úroveň. Díky tomuto úsilí jsem mohla realizovat své volební právo a vyjádřit se jako svobodný občan.

Motiani Kumar

Kontaktní osoba v případě zájmu o další informace:
Madeleine Kayser makayser@vdl.lu

Logroño, Španělsko

Zvláštní uznání

*za oblast zastavěného
prostředí a veřejných prostor*

Město Logroño trvale zlepšuje bezbariérovou přístupnost na svém území. Už řadu let vidíme, jak toto město neustále pracuje na odstraňování bariér.

Juan José Rodríguez

Logroño se nachází v srdci španělského vinařského regionu Rioja. Jeho populace čítá 153 000 obyvatel. Charakter města definuje jeho historické městské centrum se starobydlou opevněnou částí.

Logroño obdrželo zvláštní uznání za své iniciativy v oblasti přístupnosti zastavěného prostředí a veřejných prostor.

Integrovaný plán bezbariérové přístupnosti

Na problematice bezbariérové přístupnosti pracuje Logroño od roku 1995, kdy tento proces zahájilo důkladnou analýzou překážek v přístupu. Výsledkem bylo vypracování prvního integrovaného plánu bezbariérové přístupnosti, který se nyní pravidelně aktualizuje.

Mezi priority aktuálního plánu patří rampy na přechodech, hmatová dlažba, přemístění pouličního mobiliáře tak, aby nevytvářel překážky v cestě, a akustická výstražná znamení u všech přechodů pro chodce ve městě.

Byla vypracována interaktivní mapa ulic, na níž jsou označena parkoviště, zastávky veřejné dopravy a trasy ve městě s bezbariérovým přístupem.

K dalším ambiciózním cílům patří celková úprava veškeré veřejné dopravy ve městě a přebudování ulic, náměstí i parků tak, aby byly lépe přístupné.

Vyhláška o všeobecné bezbariérové přístupnosti

V roce 2015 vstupuje v platnost městská vyhláška o všeobecné bezbariérové přístupnosti. Ta stanoví minimální legislativní požadavky na přístupnost a zároveň některá základní a povinná kritéria.

Od října 2015 bude zřízena stálá funkce městského kontrolora přístupnosti, jehož úkolem bude dohlížet na všechny iniciativy v oblasti přístupnosti po celém městě a propagovat je.

Zapojení zdravotně postižených a starších osob

Základem veškeré práce v oblasti bezbariérové přístupnosti ve městě Logroño je silný důraz na aktivní účast zdravotně postižených a starších osob ve všech fázích tvorby a realizace politiky města.

Kromě technické komise pro rozvoj integrovaného plánu přístupnosti města existuje řada dalších komisí a orgánů, jež pomáhají určovat priority a schvalovat strategie.

Od roku 2012 funguje městský výbor zdravotně postižených osob, který zajišťuje, aby zdravotně postižení a starší spoluobčané byli řádně zastoupeni ve všech příslušných poradních a jiných orgánech.

Šíření dobrého příkladu

Logroño je jedním ze zakládajících členů sítě Města pro bezbariérovou přístupnost (Cities for Accessibility Network) a v současnosti je viceprezidentem španělské sítě chytrých měst (Spanish Smart Cities Network).

Tyto a další své kontakty (například se sesterskými městy ve Francii, Německu, Itálii a ve Spojeném království) využívá k propagaci bezbariérové přístupnosti po celé Evropě.

Kontaktní osoba v případě zájmu o další informace:

Ángel Sáinz Yangüela asainz@logro-o.org

Budapešť, Maďarsko

Zvláštní uznání

za oblast dopravy a infrastruktury

Budapešť je hlavní město Maďarska a žije v něm 1,7 milionu obyvatel. Rozkládá se na obou březích Dunaje a obě jeho části jsou spojeny osmi mosty a dvěma tunely metra.

Budapešť získala zvláštní uznání v kategorii dopravy a infrastruktury.

Koncepce urbanistického rozvoje

Vizi budoucnosti města určuje koncepce urbanistického rozvoje Budapešť 2030. Od roku 2006 se uskutečnilo několik rozsáhlých projektů rekonstrukce a regenerace, zahrnujících mimo jiné výrazné zkvalitnění stavu silnic a veřejných prostor.

Součástí této strategie je silný důraz na sociální rovnost ve městě.

Všechny nové nebo rekonstruované veřejné budovy musejí mít bezbariérový přístup vyhovující jasným předpisům a normám. Počet bezbariérových veřejných toalet ve městě také roste a informace o jejich umístění jsou k dispozici na internetu.

Integrovaný přístup k bezbariérové přístupnosti dopravy

V roce 2010 Budapešť zřídila nový úřad pro organizaci integrované dopravy – centrum BKK. BKK má pod kontrolou městské investice související s dopravou. První plán udržitelné městské mobility obsahuje ambiciózní projekty bezbariérové přístupnosti dopravy budoucnosti.

Mezi dosud dosažené výsledky patří plně bezbariérová přístupnost nové linky metra, a to vozového parku i stanic, a bezbariérové autobusy provozované na 97 % tras. Jen v posledních čtyřech letech se investovalo do pořízení více než 500 nízkopodlažních autobusů. Na téměř 300 autobusových zastávkách jsou k dispozici zvukové informace podávané v reálném čase.

Bezbariérové jsou i všechny trolejbusy a dvě nejvyužívanější tramvajové linky. V roce 2015 budou do provozu zařazeny nové bezbariérové tramvaje.

Pro mne jako osobu s velmi slabým zrakem, která každý den sama cestuje po Budapešti – do práce, na nákupy, za sportem a na setkání s přáteli – došlo k řadě zlepšení, díky nimž je můj život jednodušší. Patří mezi ně zvuková oznámení ohlašující příjezd autobusu nebo tramvaje, která mohou osoby se slabým zrakem samy aktivovat pomocí dálkového ovladače. Úřady stále více myslí na osoby se zdravotním postižením a ptají se na naše názory již ve fázi plánování nových iniciativ.

Erszébet Földesi

K dispozici jsou i bezbariérové trajekty a říční čluny, včetně služby přepravy minibusem, která je k dispozici na vyžádání těm, kdo ji potřebují.

Na dvou klíčových přestupních místech městské dopravy v Budapešti jsou k dispozici bezbariérové přepážky služeb zákazníkům.

Všech těchto rozvojových aktivit se od raných fází plánování až po realizační proces účastní osoby se zdravotním postižením. Starší a zdravotně postižení občané se také podílejí na zajišťování zpětné vazby na zaváděné novinky a projekty. Tato data slouží k dalšímu zlepšování a k určování směru budoucího rozvoje.

Pro mne jako uživatelku invalidního vozíku je použití metra velmi jednoduché. Nepotřebuji při tom žádnou pomoc. Přístup je mnohem snadnější než kdykoliv dříve. Dostanu se i do míst, která pro mne bývala nedostupná. A mohu si teď vydělávat stejně jako kdokoli jiný.

Judit Szekeres

Bezbariérový design linky metra číslo 4 je výsledkem řady let diskusí, jichž jsem se měla příležitost zúčastnit. Jako uživatelka jsem potěšena tím, že jsou podchody a nástupiště vybaveny hmatovými naváděcími pásy, jež jsou snadno zjištělné a pomáhají s orientací i při zajištění bezpečnosti. Světelná lišta na hraně nástupiště pomáhá osobám se zrakovým postižením správně se na nástupišti zorientovat a zároveň oznamuje příjezd vlaku.

Erszébet Földesi

Kontaktní osoba v případě zájmu o další informace:

Dr. Balázs Szeneczey szeneczeyb@budapest.hu nebo international@budapest.hu

Účast v soutěži Access•City Award 2016

Soutěž Access City Award organizuje Evropská komise ve spolupráci s Evropským fórem zdravotně postižených. Jejím cílem je vést města k tomu, aby sdílela své zkušenosti a zlepšovala přístupnost ve prospěch všech.

Chcete, abychom projekty vašeho města představili v příští brožurě Access City Award? Chcete se o své zkušenosti a akce podělit s dalšími městy?

Zúčastněte se soutěže Access•City Award 2016!

Šestý ročník soutěže bude zahájen na jaře roku 2015 (přesné datum bude oznámeno později).

Přihlášky musí být vyplněny a předány na online formuláři nejpozději do stanovené uzávěrky.

Podrobné informace budou uvedeny na stránkách: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141&langId=cs>

Účast v soutěži Access City Award není jen příležitost, jak získat uznání, ale zároveň jedinečná šance zjistit, jaká je aktuální situace ve vašem městě. Tyto informace můžete následně použít pro účely svého vlastního interního auditu a k měření dosažených výsledků.

Formulování odpovědí na otázky uvedené ve formuláři přihlášky je vynikajícím prostředkem, jehož pomocí můžete analyzovat své zásady v oblasti bezbariérového přístupu a zjistit jejich silné stránky a slabiny.

Kdo může podat přihlášku?

Přihlášku musí podat samosprávný orgán města s vyšším počtem obyvatel než 50 000 z některého členského státu Evropské unie. Za členské státy, v nichž nejsou alespoň dvě taková města, se mohou zúčastnit i metropolitní oblasti skládající se ze dvou nebo více měst, pokud jejich celková populace přesahuje 50 000 obyvatel.

Vzhledem k tomu, že cenu Access City Award nemůže stejné město získat ve dvou po sobě jdoucích letech, není vítězné město z roku 2015 zváno k účasti na ročníku 2016.

Opakovaná účast všech dalších měst, včetně těch, která se umístila na druhém a třetím místě, i měst, která získala zvláštní uznání, je vítána.

V zájmu pomoci s přípravou na účast v soutěži jsou pokyny a pravidla účasti k dispozici ve všech oficiálních jazycích EU na webových stránkách soutěže Access City Award:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=88&eventId=1023&furtherEvents=yes>

Proces výběru

Jednotlivé poroty zhodnotí přijatá a plánovaná opatření v následujících oblastech:

- zastavěné prostředí a veřejné prostory,
- doprava a související infrastruktura,
- informace a komunikace, včetně nových technologií (IKT),
- veřejná zařízení a služby.

Poroty vyhodnotí přihlášky na základě následujících **pěti kritérií**:

1. rozsah akcí,
2. vlastnictví, úroveň angažovanosti,
3. dopad,
4. kvalita a udržitelnost výsledků,
5. zapojení osob se zdravotním postižením a příslušných partnerů.

Proces výběru je rozdělen do dvou fází: předvýběr na národní úrovni a finální výběr na evropské úrovni.

Na základě kritérií hodnocení poskytnutých Evropskou komisí vybere **národní porota** z přihlášených **v každé zemi** nejvýše tři města.

Tito národní kandidáti postoupí do druhé fáze soutěže, kde je bude hodnotit **evropská porota**.

Vítěz ocenění Access City Award 2016 bude oznámen dne 3. prosince 2015. Slavnostní ceremoniál je součástí každoroční konference „Evropský den osob se zdravotním postižením“ konané v Bruselu.

Sekretariát soutěže Access City Award

S přípravami může pomoci sekretariát soutěže Access City Award. V případě zájmu o další informace se obraťte na tuto adresu: secretariat@accesscityaward.eu

**Tři udělované ceny
Access-City Award 2015**

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- jeden výtisk:
prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- více výtisků, plakáty či pohlednice:
v zastoupeních Evropské unie (http://ec.europa.eu/represent_cs.htm)
a v delegacích Evropské unie v zemích mimo EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_cs.htm);
můžete se také obrátit na síť Europe Direct na adrese http://europa.eu/europedirect/index_cs.htm
nebo na telefonní lince 00 800 6 7 8 9 10 11 (zdarma v rámci EU) (*).

(* Informace jsou poskytovány zdarma, stejně jako většina telefonních hovorů (někteří operátoři, telefonní automaty nebo hotely však mohou telefonické spojení zpoplatnit).

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

